

per intervenció del nom del *sèquel* o *sègol*, cereal en cap sentit comparable, ni pel verb *segar*.

Més convincent és que hi hagi intervenció d'un nom de la regalèssia en una altra llengua si en sabéssim un de semblant, però no en sé cap si no és l'àrab: idea ben justificable en principi, per la gran influència dels botànics i metges herboritzants andalusis i magrebins, a tots els països, en els medis cultes, i a tota la Península en el nivell popular. Un encreuament així ens el testifica el nostre Àbenbeclarix (1106) amb la forma *'erqaqlis* (Simonet, p. 185, cal llegir més aviat *'erqalīs*), resultant (no de cap fet fonètic, contra el que vaig posar en el DCEC) de l'encreuament del romànic *RIQUILITIA amb l'àrab *'irq as-sūs* pròpiament 'arrel de la regalèssia' (d'oa en prové el nom port. *alcaçuz*, que és també cast. dial.): seria doncs acceptable que la *s-* d'aquesta variant pirinenca sigui deguda a encreuament amb el nom àrab de la planta, *sūs*; si no fos que el no trobar aquesta variant més que en el Nord del nostre domini, i la poca semblança entre la forma dels dos noms, escassa amb la forma de l'àrab clàssic *sūs* i nul·la amb les documentades com a hispano-aràbigues,¹ ens hi ha de deixar escèptics.

Més raonable serà pensar que, en el parlar dels pastors pirinencs, el mot s'alterés per vies més anòmales. Hi podia donar peu la *s-* inicial de noms de plantes medicinals muntanyenques començant també per *se-*, i d'usos i caràcter botànic força semblant: sobretot la *sedorja* (/SAJULIDA), herba també condimentadora i remeiera; el *sedorn* (o *sodorn*) (cf. E. T. C. I, 128) que es fa a les mateixes pales on abunda la *segalissia*; i potser més que cap el *senigrec* (= *fenigrec*/FENC), trifoliada com el nostre *Trifolium alpinum* (si bé del gènere *Trigonella*) i també remeiera i d'hàbitat semblant (i de caràcter botànic tan afí que els tractats les consignen una darrere l'altra: Teixidor, pp. 952 i 955, respectivament).

Rebutjo com a forçada i rebuscada la possibilitat que se m'ocorre que sortís d'una base *legalissia, amb la L- de LIQUIRITIA i influència de l'antic article *sa-*, majorment restant arbitrària en català el postulat de la l-.

El greco-ll. GLYCYRRHIZA va sofrir, en llatí vulgar, adaptacions vàries o deformacions, amb l'acostumada representació del CY grec per QUI, encaminada a imitar el so mixt de la Y grega; i amb diversos grups consonàntics que, en la fonètica del llatí de baixa època, l'atansaven a la pronúncia africada de la -z- grega: d'aquí LIQUIRITIA en Vegeci i en Teodor Priscianus, *liquiridia* en el CGL III, 538.18, *cliriza* en la mateixa glossa, *glycyrriza* en CGL V, 205.32; la forma en -qu- un cop afermada, es va simplificar GL- en L- per una etim. pop. que el lligava amb el ll. LIQUERE 'fondre's, *regalar*? 'tornar-se suc' (pel de les arrels xuclades amb la saliva).

Les diverses formes romàniques en són descendents semi-populars, parcialment amb metàtesi L-R > R-L, afavorida pel veïnatge fonètic de *rel*, *raigar* i dels continuadors tots del ll. RADIX: oc. mod. *regaliss(i)o*, -*issi*, *TdF* (rodanès *recalisse* etc.), fr. *régisse*, port. *regalice*, cast. *regaliz* (adaptats a la terminació dels citats sinò-

nims d'origen àrab); en basc se cita *errekalitza* (Fabra) s. v. *régisse*, i *likurus(n)a* 'hipericón' (Bera-Me), en altres llengües s'ha mantingut el tipus en L-: al. *lakritze*, angl. *licorice*, it. *legorizia*, si bé a Itàlia hi ha també dialectalment *regolizza* (veg. Gessler, ZRPB. II, 677), formes amb la representació de *ɸ* > o (que tenim en ENCONAR, ENGONAL, *sangonera* etc.), i amb un probable eco en el nom de *Rigolisa* suburbi de Puigcerdà.

¹ O sigui el citat port-cast. *arcaçuz* compost amb àr. *'irq* 'arrel', el moss. *'erqalīs*, el cast. OROZUZ (compost amb *'uruq* plural de *'irq*) dial. *rubazuz*, tots els quals estudio en aquest article del DCEC/DECH (IV, 308). — ² Combinació potser repetida en un val. *regali* i mall. *regalum*, que recull *AlcM*.

Regalet, V. galet i regalar

REGALIA 'prerrogativa, privilegi', del ll. *regalia* 'coses reials', V. *rei*. Evidentment insostenible la idea d'*AlcM* de separar-ne un mot *regalia* (accentuat *regàlia*?) que vol derivar, amb xocant menyspreu de la fon., del llatí *radicalis* 'pertanyent a l'arrel' (en pl. n.) que troba a Olot (DAG) amb el sentit de 'patir d'un mal congènit, ser una mica boig', *venir de mala* o *bona regalia* 'venir de mala o bona hereditat', 'venir de raça': es tracta del conegut *regalia* (derivat del ll. *rex, regis*), que el mateix *AlcM* ens documenta amb matisos personals i que tendeixen a això o francament pejoratiu: *regalia* «flaqueza» tort. (Mestre Noé, BDC III, 107) 'excepció privativa que posseïx algú' (§ 3), 'arbitri que troba algú' (§ 4), 'abús que comet un funcionari', *administradors* etc. *acusats* i *processats per regalia* (*Rúbriques de Bruniquer* I, 104; v, 48) i *regaliats* com a sinònim de «criminosos» en les *Constitucions de Cat*, 423 etc.; V., encara, MrnVayreda (*Sang Nova* III, xiv, 246).

És raonable dubtar que sigui fundada, en molts dels casos, l'accentuació *regàlia* que atribueix a aquelles accs. secundàries, com sigui que altera la documentada per Mestre Noé en la *í*, en obsequi de la seva pseudo-etimologia; i en altres no consta; és ben possible tanmateix que en part sigui real (DAG i Amades, BDC XIX, 109, accentuen en la *a*, si bé també llurs autors ben sovint negligien l'accent), car el ll. *regalia* realment s'accentuava així, i no sempre se li superposaria la desinència *-ia* dels abstractes romànics. De fet hi ha hagut realment vacil·lacions; almenys en l'acc. 'espècie de registre del so de l'orgue' (inventat per un canonge de Bna. mort el 1586, DAG) acc. en la qual no li posen accent el DAG. ni *AlcM* (§ 7) però és *regalia* segons el *DFgra* l'autor del qual, com a franciscà exclaustrat, podia saber-ho

Regalum, V. *regalar* i *regalèssia* *Regalimant*, *regalimar*, *regalimós*, V. *regalar* *Regalissia*, V. *regalèssia* *Regall*, *regalla*, *regallador*, V. *rec* *Regallar*, V. *regalar* *Regalló*, *regallot*, V. *rec* *Regaló* 'vora de mar', V. *regala*; adj. acastellanat de *regalar* i *Regalós*, V. *regalar* *Regalzador*, *regalzar*, *regalze*, V. *galze* *Re-*